

نگاه بیرون

نزاع سوریه به چه سمتی می‌چرخد؟

THE NEW YORKER

سنت هارپ . ترجمه: روح اله نغنی

● در حال حاضر کماندوها و سربازان نیروی دریایی آمریکایی اطراف دره رود فرات در دیرالزور مشغول حمایت از نیروهای دموکراتیک سوریه در نبرد آخرشان در مقابل آخرین مناطق داعش در سوریه هستند. هم‌زمان، رژیم اسد که دیگر مجبور نیست با داعش به‌تنهایی بجنگد، در آستانه شکست‌دادن شورش‌های سنی باقی‌مانده در ادلب است. ترکیه بازگر پیش‌بینی‌ناپذیری است، اما نقشه جنگی که سابقا شلوغ بود، حالا به شکلی فزاینده بین دو ائتلاف تقسیم شده است: اتحاد روسیه-ایران-اسد که کنترل دوسوم کشور شامل دمشق، حلب و حمس را بر عهده دارد و نیروهای دموکراتیک سوریه با پشتیبانی آمریکا که کنترل بقیه مناطق، شامل رقه را در دست دارند. این احتمال صلح با مذاکره را بالا می‌برد؛ با توجه به اینکه کردها و رئیس‌جمهور بشار اسد هرگز علیه هم اعلام جنگ نکرده‌اند و ایالات متحده و روسیه نیز علاقه‌ای به درگیری نظامی ندارند. دو هدف اعلام‌شده دولت آمریکا در سوریه، شکست داعش و بیرون‌راندن آن از طریق نوعی فرایند انتقال سیاسی است. اولی تقریبا محقق شده، اما گزینه دوم دیگری روی میز نیست، روس‌ها می‌گویند الان در موقعیتی هستند که آنچه در دمشق رخ می‌دهد را دیکته می‌کنند. ممکن است منطقی باشد که ترامپ به‌سادگی، علیه داعش اعلام پیروزی کند و خارج شود، جز به یک دلیل: ایران.غیر از روسیه، ایران بزرگ‌ترین پشتیبان رژیم اسد از زمان آغاز جنگ بوده است. در رخدادهای ایزوله، پیش آمده که نیروهای آمریکایی پهنای‌های ایرانی را هدف قرار دهند یا شبه‌نظامیان شیعی را هدف بمباران کنند؛ به‌ویژه اطراف مرز ائتلف با عراق که فرماندهی مشترک عملیات ویژه آمریکا در آن پاسگاهی مرزی دارد تا جلوی دسترسی ایران به بزرگراه بغداد دمشق را بگیرند.مارس گذشته ترامپ اعلام کرد نیروهای آمریکایی، «خیلی زود» از سوریه خارج خواهند شد. در ماه آوریل، پس از استعفا و پذیرش جرم مایکل فلین، اولین مشاور امنیت ملی اش و اخراج جایگزینش، اچ آر مک‌مستر، این‌دفعتر به جان آر بولتون رسیدند که معمار جنگ عراق بود و از این بابت پشیمان هم نبوده است. پیش‌تر در همان سال، بولتون در شبکه فاکس‌نیوز گفته بود: «هدف ما باید تغییر رژیم در ایران باشد، یک ماه بعد از اینکه بولتون به کاخ سفید پیوست، دولت ترامپ زیر توافق هسته‌ای ایران زد و تحریماهایی با هدف از کارانداختن اقتصاد ایران را دوباره اعلام کرد. براین هوک، از دستیاران بولتون در دولت بوش، حالا «نماینده ویژه ایران» ترامپ است، جیمز اف جفری، دیپلماتی که کاردار سفارت بوش در بغداد بود، حالا «نماینده ویژه تعامل با سوریه» است. ششم سپتامبر، جفری اعلام کرد که ترامپ موافقت کرده است برای مدت نامعلوم نیروهای ایالات متحده را در سوریه نگه دارد: «عجله‌ای نداریم». بیست‌ودوم سپتامبر، وکیل شخصی ترامپ، رودی جولیانی در نشست قیام ایران [نشست مناقبین] در مهنت سخنرانی کرد: «نمی‌دانم کی آنها را سرنگون خواهیم کرد... ممکن است در چند روز، چند ماه یا یکی دو سال این اتفاق بیفتد؛ اما می‌افتد». بیست‌وچهارم سپتامبر، بولتون در گفت‌وگو با خبرنگاران در نیویورک تأیید کرد که نیروهای آمریکایی سوریه را ترک نخواهند کرد، تا زمانی‌که همه نیروهای ایرانی رفته باشند؛ شامل «شبه‌نظامیان و نیروهای نیابتی» ایران که ممکن است توصیف گروه‌های مسلح مختلف به حساب بیاید، حتی خود رژیم اسد. او در ادامه ایران را «رژیمی باغی» خواند و یک سند شورای امنیت ملی را منتشر کرد که ایران را اولویت ضدتروریسم ایالات متحده می‌خواند. در بیست‌وهشتم سپتامبر، وزیر خارجه، مایک پمپئو، دستور تخلیه کنسولگری آمریکا در بصره در جنوب عراق را صادر کرد، بر اساس این ادعای سؤال‌برانگیز که هدف موشک شبه‌نظامیان ایرانی قرار گرفته است. این بازسازی نمایش خیابانی جنگ عراق در بیست‌ونجم سپتامبر به اوج رسید؛ وقتی در یک سخنرانی در مجمع عمومی سازمان ملل متحد، پای همان تریونی که بوش صدام‌حسین را در ۲۰۰۲ تهدید کرده بود، ترامپ درباره ایران گفت: «ما نمی‌توانیم به بزرگ‌ترین اسپانسر تروریسم در جهان اجازه دهیم که خطرناک‌ترین سلاح سیاه را داشته باشد».صحبت‌های خصمانه واشنگتن می‌تواند نقشه‌ای برای ترساندن تهران باشد؛ حرکتی حساب‌شده برای تبدیل طبیعت پیش‌بینی‌ناپذیر ترامپ به یک اهرم راهبردی اما به نظر می‌رسد ایرانی‌ها مایل باشند پاسخ مشابهی بدهند. اول اکتبر، ایران چندین موشک بالستیک را در عراق شلیک کرد و یکی از پایگاه‌های داعش در دیرالزور را هدف قرار داد، نه‌خیلی دورتر از نیروهای آمریکایی. این در واکنش به حمله‌ای تروریستی در یک رژه نظامی ایرانی بود، اما بعد از آن، همتای بولتون، علی شمخانی، بیانیه‌ای خطاب به ایالات متحده صادر کرد: «جان بولتون گفت باید شما را جدی بگیریم. فرمانده نیروهای هوافضای ما شما را جدی گرفت و موشک‌ها را در سه‌مایلی شما زد». اتفاقی مشابه ممکن است به بولتون و دیگران پیش‌زمینه لازم را بدهد تا ترامپ از قانع‌کنند یک کارزار نظامی علیه ایران به راه بیندازد. اگر ترامپ ایران را هدف قرار دهد، نیروهای آمریکایی درگیر در جنگی منطقه‌ای در خاورمیانه خواهند شد که در محدوده چهار کشور هم‌جوار گسترده خواهد شد: سوریه، عراق، ایران و افغانستان، با وسعتی به اندازه هزارو ۹۰۰ مایل [حدود سه هزار کیلومتر] (یمن، سومالی، لیبی و نیجر هم به‌شمار).

شرق، زینب اسماعیلی؛ طرح استیضاحی که از هم‌اکنون شاید بتوان نتیجه‌اش را پیش‌بینی کرد، به هیئت‌رئیس مجلس رسید. استیضاح محمدجواد ظریف، وزیر خارجه ایران که گویا خوب بهانه‌ای دست مخالفانش داده است. متن استیضاح به‌خوبی نشان می‌دهد آنها دنبال یک بهانه بودند تا مشکلاتشان را با رئیس دستگاه دیپلماسی رو کنند. از ۱۱موردی که در نامه‌ای از ۲۴ امضا با طرح استیضاح وزیر خارجه به هیئت‌رئیس‌ه رسیده است، جز یک مورد اول، مابقی انتقاداتی است که هرازگاهی از تریبون مجلس به وزارت خارجه می‌شده و حتی تاریخ انتضای برخی موضوعات مطرح‌شده در نامه گذشته است.

۱۱ محور استیضاح به این شرح است: «اظهارات و اتخاذ مواضع ناصواب ازجمله اتهام پول‌شویی به جمهوری اسلامی ایران»، «بی‌توجهی به اقتصاد در دیپلماسی کشور»، «عدم توجه کافی به توسعه و فعال‌کردن روابط با کشورهای قاره آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین»، «استفاده از برخی سفیران ناکارآمد»، «فرصت‌سوزی و عدم انتخاب سفیر برای برخی کشورهای دوست که ارتباط خوبی با آنها داریم، مانند چین و هند»، «دستگیری دیپلمات‌های ایرانی در کشورهای اروپایی به بهانه واهی و عدم مقابله‌به‌مثل و تحرکات کافی در دفاع از دیپلمات‌ها»، «عدم استفاده از فرصت‌هایی که مقاومت در منطقه فراهم کرده است»، «مواضع منفعلانه دستگاه دیپلماسی درخصوص کشتار حجاج در منّا»، «به‌کارگیری افراد نامطمئن در مذاکرات حساس و مهم»، «تهدید بنیه دفاعی کشور به ازبین‌رفتن توانایی آن» و «عدم تأمین منافع ملت ایران در قراردادهای منعقدشده».

بهانه استیضاح

اولین بند استیضاح یعنی پول‌شویی، به ماجرای حدود سه هفته اخیر برمی‌گردد؛ زمانی که ظریف در مصاحبه با خبرآنلاین گفته بود «بالاخره پول‌شویی یک واقعیت در کشور ماست و خیلی‌ها از پول‌شویی منفعت می‌برند. من نمی‌خواهم این پول‌شویی را به جایی نسبت دهم؛ اما جاهایی که هزاران میلیارد پول‌شویی می‌کنند، حتماً آن‌قدر توان مالی دارند که ده‌ها و صدها میلیارد هزینه تبلیغات و فضاسازی کنند. با این وضعیت ما نمی‌توانیم با فضاسازی‌ها مقابله کنیم. کسانی که یک قلم معامله‌شان ممکن است ۳۰ هزار میلیارد باشد، فضاسازی کرده‌اند. آنها

وال استریت ژورنال از وضعیت کانال ویژه مالی خبر داد:

میزبانی شراکتی آلمان و فرانسه

فرانسه و آلمان؛ آخرین سنگ‌های سازوکار ویژه مالی اروپا با ایران؛ خبری که البته هنوز تأیید نشده، اما روزنامه «وال‌استریت ژورنال» از قول دیپلمات‌های اروپایی آن را نوشته است. به نوشته این روزنامه آمریکایی، کانال ارتباط مالی با ایران در یکی از دو کشور فرانسه یا آلمان تشکیل خواهد شد؛ دو کشور اروپایی که به همراه انگلیس خود را E3 می‌نامند. در این بین اما انگلیس این روزها درگیر نهایی‌شدن «برگزیت» (خروج انگلیس از اتحادیه اروپا) است. دیگر کشورهای اروپایی مانند اتریش و لوکزامبورگ هم اخیراً میزبانی این سازوکار را نپذیرفته‌اند. براین‌اساس طبق گزارش «وال‌استریت ژورنال»، در بروکسل توافقی بر سر محل استقرار «سازوکار ویژه مالی ایران با اروپا» صورت گرفته است؛ توافقی که در آن اگر این نهاد در فرانسه تشکیل شود، ریاست آن با یک مقام آلمانی و اگر در آلمان تشکیل شود، ریاست آن را یک فرانسوی برعهده می‌گیرد. به نظر می‌رسد این شکل از همکاری آلمان و فرانسه نیز حاکی از تقسیم‌کردن تبعات و هزینه‌های احتمالی این میزبانی برعهده دو کشور خواهد بود، چراکه ساکنان ضدایرانی کاخ سفید انتقادات تندی را علیه مواضع اتحادیه اروپا در قبال برجام و سازوکار ویژه مالی مطرح کرده‌اند.

بروکسل میزبان توافق‌ها

روزنامه آمریکایی در حالی از توافق بروکسل خبر داده که این شهر در چند روز گذشته میزبان چهارمین نشست گفت‌وگوهای بلندپایه سیاسی ایران و اروپا هم بود. عباس عراقچی و معاون وزیر خارجه، بعد از حضور در سمینار همکاری‌های صلح‌آمیز هسته‌ای ایران و اروپا در نشست دوجانبه با هلگا اشمید شرکت کرد، اما بیانیه اتحادیه اروپا و اخبار این نشست دیروز منتشر شد. صفحه نمایندگی ایران در اتحادیه اروپا در توییتر دراین‌باره نوشت: «عراقچی و اشمید روز دوشنبه در بروکسل در چارچوب همکاری‌های مشترک دیدار کردند و در این دیدار از پیشرفت‌های به‌دست‌آمده استقبال شد و بر سر برنامه‌های سال آینده توافق کردند». همچنین بر اساس بیانیه اتحادیه اروپا، تمرکز دستور جلسه این نشست، بر موضوعات دوجانبه‌ای مانند تجارت، انرژی، حمل‌ونقل، محیط زیست، مهاجرت، کمک‌های انسانی، سیاست‌های مربوط به مبارزه با مواد مخدر، آموزش، فرهنگ، تحقیق و پژوهش، مبارزه با تروریسم و موضوعات منطقه‌ای، به‌ویژه سوریه، عراق، یمن، لبنان و افغانستان معطوف بود. همچنین مرکز دیپلماسی رسانه‌ای وزارت خارجه گزارش داد که در این نشست دو طرف ضمن بررسی عملکرد سال گذشته در هر یک از حوزه‌های یادشده،

دیپلماسی

نامه استیضاح ظریف منتشر شد

دغدغه‌های کهنه در استیضاح تازه

می‌توانند بوجه وزارت خارجه را هزینه یک قلم فضاسازی‌شان کنند». همین پاراگراف کافی بود برای گرگرفتن عده‌ای که مدعی حمایت از نظام هستند و طرح این ادعا که این حرف‌های ظریف اتهام‌زنی به جمهوری اسلامی است، این در حالی است که همه از نامشخص‌بودن سیستم مالی و شفافیت‌نداشتن در حوزه مالی و نقل‌وانتقالات کشور ناراضیانی‌اند و به آن انتقاد دارند؛ اما طرح این سخن از زبان وزیر خارجه، برای بسیاری سنگین بوده است؛ آن‌چنان که در تلاش‌اند ماجرا را به طرح استیضاح او بکشانند. همه اینها در حالی است که ۱۰ بند دیگر این نامه نشان می‌دهد پول‌شویی و اظهارات ظریف تنها بهانه‌ای برای مخالفان همیشگی ظریف در خانه ملت است. بند دوم نامه استیضاح «بی‌توجهی به اقتصاد در دیپلماسی کشور» است. جالب اینجاست که این انتقاد به وزیری می‌شود که با تغییر ساختار چندین‌ساله وزارت خارجه و افزودن معاونت اقتصادی به دستگاه دیپلماسی، تلاش کرد این نقصان را رفع کند. اگرچه چرخ اقتصاد کشور چه با برجام و چه بی‌برجام، آن‌قدر کند چرخیده که هنوز نمی‌توان دفاع مشخصی از این معاونت کرد؛ اما اگر کار قطعا در دستگاه دیپلماسی نیست.

نگران فرصت ازدست‌رفته ونزوئلا؟

از همین دست است بند بعدی که آمده «عدم توجه کافی به توسعه و فعال‌کردن روابط با کشورهای قاره آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین». موتور محرکه این استیضاح را حاجی‌دلگانی، عضو دلوایس مجلس، بر عهده دارد. او از مخالفان برجام و حرکت دستگاه دیپلماسی است. ازهمین‌رو پیادست از ادامه‌نیافتن سرمایه‌گذاری در ونزوئلا و کشورهای آفریقایی که در دولت محبوب این طیف -دولت محمود احمدی‌نژاد- اوج گرفته بود، ناراضی هستند. جالب اینجاست که هیچ‌گاه این پرسش از دولت نهم و دهم مطرح نشد که نتیجه آن همه

این مهم را رقم زده است. استیضاح وزیر خارجه به کمیسیون امنیت ملی برای بررسی ارجاع شده و به نظر نمی‌رسد به صحن برسد یا اگر برسد، منجر به حذف جواد ظریف از این سمت شود. اما اگر مجلسیون اندکی کلاهشان را قاضی کنند، به این نتیجه می‌رسند که در همه این پنج سال به جای پل‌بودن در مسیر دیپلماسی، سنگ‌ریزه به پا بوده‌اند. **موتور محرک استیضاح را بشناسید**

دو دوره است که نماینده مردم شاهین‌شهر در مجلس است. از مخالفان جدی ریاست علی لاریجانی بر مجلس است و ابایی هم از بیان دیدگاه خود در صحن مجلس و بیرون از پارلمان ندارد. به اعتقاد او «مشکل مجلس این است که مجلس در مشت لاریجانی است». همچون دیگر نمایندگان فراکسیون ولایی با الحاق ایران به کنوانسیون مبارزه با جرائم سازمان‌یافته مخالف بوده و این روزها هم با لایحه CFT و FATF موافق نیست. کسی که برای این مخالفت‌ها از برجام گرفته تا FATF همیشه فریادهایش در پارلمان بلند بوده است؛ حسینعلی حاجی‌دلیگانی عضو شورای مرکزی فراکسیون ولایی. او همان نماینده‌ای است که در اوج التهاب اقتصادی سال جاری در تیرماه طرح عدم گفایت رئیس‌جمهوری را هم مطرح کرده بود. اما فارغ از چالش با دولت که با گرایش‌های سیاسی نمایندگان طیف حاجی‌دلیگانی همسو نیست، نماینده شاهین‌شهر بارها انتقادات تندی را علیه رئیس مجلس بیان کرده است. انتقادهایی که حالا به نظر می‌رسد با طرح استیضاح وزیر خارجه که با علی لاریجانی رابطه‌ای گرم دارد، نوعی هم‌وردطلبی بوده است. او زمانی هم که موضوع «برجام» در مجلس نهم مطرح بود، علیه مدیریت لاریجانی صحبت می‌کرد. این نماینده مجلس بعد از تصویب لایحه الحاق ایران به کنوانسیون مبارزه با تأمین مالی تروریسم هم گفت: «خیانتی که در برجام صورت گرفت در این لایحه هم شد». بعد از خروج آمریکا از برجام هم اظهارات ضد برجامی نماینده شاهین‌شهر اوج گرفت. او ادعا کرد که در این پنج سال هیچ سوئیفت بانکی‌ای باز نشد و از ابتدا هم آنچه باید می‌گرفتیم را نگرفتیم. در این بین ماه گذشته محمدجواد ظریف وزیر خارجه درباره سؤال حاجی‌دلیگانی در مورد برجام گفته بود: «برجام آن‌قدر در جهت منافع ملی بوده که آمریکا از آن با احتیاط خودداری می‌کند».

ادامه از صفحه ۲

طرح سؤال از علی لاریجانی از حدنصاب افتاد

حسین‌علی حاجی‌دلیگانی، حجت‌الاسلام علیرضا سلیمی، سهراب گیلانی، جواد کریمی‌قدوسی، سیدجواد حسینی‌کیا، ضیاءالله اعزازی، اکبر ترکی، سیدناصر موسوی‌لارگانی، عامر کعبی، نصرالله پژمان‌فر، مجید ناصری‌نژاد، سیدحسین نقوی حسینی، عباس گودرزی، محمداسماعیل سعیدی، احمد سالک، عبدالله سامری، حسن نوروزی، ذبیح نیکو، محمود شکرپی، صدید بدری، سیدقاسم جاسمی، سیداحسان قاضی‌زاده، سیدجواد ساداتی‌نژاد، عباسعلی پوربافرانی، سیدراضی نوری، حجت‌الاسلام مجتبی ذوالنوری و سیدجواد ابطحی، ۲۷ نماینده‌ای هستند که این نامه را امضا کرده بودند.

ادامه از صفحه ۱۳

اقدامی برخلاف عرف همه انتخابات‌ها

نوروزی با تأکید بر اینکه آیین‌نامه اجرایی قانون مطبوعات در این مسئله سکوت کرده است، افزود: امروز که انتخابات به مرحله دوم رسیده، باید دونفری که در مرحله اول حائز بیشترین رأی شدند، در مرحله دوم شرکت کنند و اینکه تمام نامزدها مجدداً حق حضور دارند و مورد رأی‌گیری قرار بگیرند، کاملاً امری نادرست است که با عقل سلیم نیز سازگار نیست. البته خلاف آیین‌نامه نیست زیرا آیین‌نامه ساکت است اما خلاف عرف و روش جاری در انتخابات شبیه به این است. نوروزی با اشاره به اینکه طرح این مسئله که در انتخابات مرحله اول وظیفه حفاظت از حق رأی و بسودر و یوزرها برعهده فرد رای‌دهنده است، کاملاً غلط است، افزود: در چنین شیوه‌هایی که به‌جای روش الکترونیکی از روش مجازی استفاده می‌شود امکان دارد فرد دیگری به جای آن کسی که حق رأی داشته رأی بدهد. حق رأی در انتخابات نهادهای عمومی مانند مجلس شورای اسلامی، شورای شهر، ریاست‌جمهوری و همین انتخابات نماینده مدیران مسئول مطبوعات قائم‌به‌ذات شخص رای‌دهنده است و این حق مطلقاً تحت هیچ شرایطی قابل واگذاری به اشخاص دیگر نیست و فقط در انتخابات شرکت‌ها و انجمن‌های صنفی است که افراد می‌توانند به دیگر اعضا وکالت بدهند که به جای آنها رأی بدهند.

اینترنت پتیاک

بدون توقف!

پهنای باند اختصاصی ویژه سازمان ها و ادارات

با تجهیزات رایگان و تعرفه عالی

www.petiak.com

دارای پروانه سراسری ارائه خدمات ارتباطی ثابت از سازمان

تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی به شماره ۹۵ - ۱۰۰

۰۲۱-۲۳۴۹